

گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

اسلام ، توریسم و مشکلات گردشگری در ایران

نویسنده اول ، نویسنده دوم ، نویسنده سوم

امرتضی رضانی، کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری، مدرس علمی

کاربردی، دانشگاه علمی کاربردی شهرداریها، ایران

آدرس پست الکترونیک (morteza_ramezany@yahoo.com)

۲ عباس نقیب، دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری، دانشکده

ادبیات، دانشگاه آزاد شیروان، ایران

۳ نفیسه اکبرزاده، دانشجوی کارشناسی ارشد شهرسازی، دانشکده فنی مهندسی،

دانشگاه آزاد تهران، ایران

آدرس پست الکترونیک (akbarzadeh_na@yahoo.com)

چکیده

کشورهای جهان اسلامی رابط چهار قاره استرالیا، آسیا، اروپا و آفریقا میباشند و بسیاری از معابر و آبراهه های مهم جهانی و حیطه جغرافیایی این کشور ها قرار دارد . در سالهای اخیر برخی کشورهای اسلامی در صدد آن برآمده اند که با جذب توریست غربی ، خلا توسعه ی صنعت توریسم در کشور خود را جبران نمایند و کشورهایی که بیابان ، ساحل مرطوب و یا جاذبه های فرهنگی ، مذهبی و تاریخی دارند به فراخور درخواست توریست از کشورهای مختلف ، به جذب توریست می پردازند ، بررسی در خصوص وضعیت صنعت گردشگری کشور ایران حاکی از آنست که به لحاظ سهم بخش گردشگری از تولید ناخالص ، کشور ایران در میان ۱۷۴ کشور جهان رتبه ۸۶ و در میان کشورهای حاشیه خلیج فارس جایگاه سوم را پس از بحرین و قطر به خود اختصاص داده و نیز در زمینه سرمایه گذاری در صنعت گردشگری ، کشور ایران در میان ۱۷۴ کشور جهان رتبه ۱۷۲ و در میان کشورهای خاور میانه در رتبه آخر قرار گرفته است . بنابراین مشاهده میکنیم که ایران در زمینه جذب گردشگری با مشکلات روبروست که برای بهبود این وضع باید راهکارهایی برای رشد گردشگری در ایران ارائه شود . این مقاله با استفاده از روش توصیفی و اسنادی به تجزیه و تحلیل موضوع پرداخته و سعی در نشان دادن راهکارهایی در جهت

گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

توسعه گردشگری در ایران دارد و این فرضیه را تحلیل می کند که آیا گردشگری می تواند موجب توسعه ایران گردد . نتایج این پژوهش نشان میدهد که برداشتن موانع گردشگری منجر به توسعه ایران می گردد.

کلیدواژه ها: اسلام ، توریسم ، ایران ، گردشگری اسلامی .

مقدمه :

اصولاً بخش گردشگری در ارتباط نزدیک با بخش سفر می باشد این بخش ها به عنوان دو بخش مکمل اثرات توسعه ای فراوانی بر یکدیگر دارند و از نظر حجم بسیار قابل توجه می باشند به گونه ای که در بسیاری از منابع و نهادهای علمی جهان در کنار یکدیگر مورد ارزیابی و مطالعه قرار می گیرند . طبق برآوردهای شورای جهانی گردشگری و سفر جمع فعالیتهای مستقیم و غیر مستقیم در بخش گردشگری و سفر حدود ۱۰/۴ درصد از تولید ناخالص (ملی) جهان ۱۲/۲ درصد از صادرات جهان ، حدود ۹/۵ درصد از سرمایه گذاری صورت گرفته در سطح جهان را تشکیل می دهد . نکته قابل توجه اینکه مطالعات صورت گرفته حکایت از آن دارند که کشورهای در حال توسعه طی سالهای اخیر تلاش کرده اند تا هرچه بیشتر نقش و سهم خود را در این صنعت افزایش دهند . لذا پیش بینی شده در دهه آینده شاهد تغییراتی در سهم ورود گردشگر در مناطق مختلف جهان باشیم . به نظر می رسد کشور ایران نیز از این جریان حاکم بر اقتصاد جهانی چندان متمایز نبوده و می تواند بخشی از این تحولات باشد . کما اینکه مسئولان امر نیز شدیداً به دنبال افزایش سهم ایران در این صنعت می باشند هرچند در ارتباط با انواع مختلف گردشگری پاره ای محدودیتها در کشور وجود دارد اما به نظر می رسد پتانسیلهای موجود در کشور از یک سو و انواع و گونه های مختلف گردشگری از سوی دیگر به خوبی این اطمینان را حاصل می کند که افزایش سهم ایران در بازار گردشگری منطقه دست یافتنی باشد .

موقعیت جغرافیایی جهان اسلامی

محدوده ای که کشور های اسلامی در آن قرار گرفته اند نزدیک به ۱۷۰ درجه از طول غربی و شرقی و ۶۸ درجه از عرض های شمالی و جنوبی کره زمین را فرا گرفته است . این کشور ها از سواحل شرقی اقیانوس اطلس در مغرب آفریقا و ۸ درجه از طول غربی نسبت به نصف النهار گرینویچ شروع شده و ۱۶۰ درجه از طول شرقی نسبت به نصف النهار گرینویچ در حد فاصل دو قاره آسیا و اقیانوسیه قرار دارند و بخش وسیعی از قاره آسیا و آفریقا و قطعات کوچکی از قاره اروپا را اشغال نموده اند . و بر روی هم ۶ میلیون کیلومتر مربع مساحت دارند که ۱۹ درصد از خشکیهای جهان را تشکیل می دهند .

کشورهای جهان اسلام رابط چهار قاره استرالیا ، آسیا ، اروپا و آفریقا می باشند و بسیاری از معابر و آبراهه های مهم جهان در حیطه جغرافیایی این کشور ها قرار دارند . آبراه خلیج فارس ، باب المندب ، سوئز و ... از طرف دیگر این کشورها در کانون راههای ارتباطی ابرایشم ، ادویه و شکر و مسیر کاروانهای تجاری غرب و شرق قرار داشته و اخیراً واسطه مبادلات فرآورده های نفتی و مصنوعات جهان صنعتی قرار گرفته اند . از طرفی هم بیشتر کشورهای اسلامی دارای منابع زیر زمینی می باشند و با آنکه از همه نقاط آنها جهت شناخت منابع زیر زمینی نمونه برداری شده است اما منابع موجود آنها چنان قوی است که بعضی